

akd

Het Activiteitenbesluit: bodem VMR Praktijkdag 2019

Prof. mr. G.A. van der Veen
AKD: Overheid & Onderneming
RU Groningen
29 november 2019

 **rijksuniversiteit
groningen** faculteit rechtsgeleerdheid

1

1

Het Activiteitenbesluit: bodem

akd

1. Zorgplichten
2. Afzonderlijke bodemvoorschriften
3. Financiële zekerheid en bodem
4. Bodemsanering

2 |

2

Zorgplicht (1/6)

akd

Artikel 2.1

1. Degene die een inrichting drijft en weet of redelijkerwijs had kunnen weten dat door het in werking zijn dan wel het al dan niet tijdelijk buiten werking stellen van de inrichting nadelige gevolgen voor het milieu ontstaan of kunnen ontstaan, die niet of onvoldoende worden voorkomen of beperkt door naleving van de bij of krachtens dit besluit gestelde regels, voorkomt die gevolgen of beperkt die voor zover voorkomen niet mogelijk is en voor zover dit redelijkerwijs van hem kan worden gevegd.

2. Onder het voorkomen of beperken van het ontstaan van nadelige gevolgen voor het milieu als bedoeld in het eerste lid wordt verstaan:

- a. een doelmatig gebruik van energie;
  - b. het voorkomen dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van bodemverontreiniging;
- (...)

Van toepassing op degene die een inrichting type A of B drijft en – onder beperkingen – een inrichting type C

³ |

3

Zorgplicht (2/6)

akd

Artikel 2.1

Lid 4: Het bevoegd gezag kan met betrekking tot de verplichting, bedoeld in het eerste en derde lid, **maatwerkvoorschriften stellen voor zover het betreffende aspect bij of krachtens dit besluit niet uitputtend is geregeld**. Deze maatwerkvoorschriften kunnen mede inhouden dat de door degene die de inrichting drijft dan wel degene die loost, te verrichten activiteiten worden beschreven alsmede dat metingen, berekeningen of tellingen moeten worden verricht ter bepaling van de mate waarin de inrichting dan wel het lozen, bedoeld in het derde lid, nadelige gevolgen voor het milieu veroorzaakt.

Wanneer? Infomil zegt:

Voor de onderwerpen bodem en energie is het beleidsuitgangspunt dat **deze voor alle activiteiten uitputtend zijn geregeld**.

In de uitwerking is bij het onderwerp bodemrisico soms de formulering "ten minste voldaan aan" gebruikt. Hierdoor is er juridisch geen sprake van een uitputtende regeling. Beleidsmatig was dit wel zo bedoeld.

⁴ |

4

Zorgplicht (3/6)

akd

Karakter zorgplicht artikel 2.1

1. Zorgplicht geldt alleen als een materie niet uitputtend is geregeld (door een limitatieve opsomming van eisen of (maatwerk)voorschriften.
2. Zorgplicht is vangnet; handhaving alleen mogelijk bij handelen “onmiskenbaar in strijd” met de zorgplicht.
3. Bij bodem geldt in het bijzonder:
  1. Artikel 13 Wet bodembescherming prevaleert
  2. Artikel 1.1a Wet milieubeheer juist niet; die bepaling is in wezen slechts een vangnet van het vangnet van het Activiteitenbesluit (ABRvS 11 maart 2015, ECLI:NL:RVS:2015:737).

5 |

5

Zorgplicht (4/6)

akd

ABRvS 6 november 2019, ECLI:NL:RVS:2019:3741

1. Intrekken toestemmingbesluiten EVOA voor overbrenging CRT-afval (beeldbuizen en beeldbuisglas).
2. Er zou (onder meer) strijd zijn met artikel 2.4 lid 2 Activiteitenbesluit, want door de bewerking van de beeldbuizen op en buiten het terrein van de inrichting treedt volgens de staatssecretaris een ongecontroleerde verspreiding van loodoxide, barium-, strontiumoxide en andere stoffen op.
3. De Afdeling stelt vast dat het verspreiden van schadelijke stoffen via de lucht niet aan de intrekkingbesluiten of het besluit op bezwaar ten grondslag is gelegd. Aan de beoordeling of stofverspreiding grondslag voor intrekking kan zijn, komt de Afdeling daarom niet toe.
4. Ook verder sneuvelen alle aan de intrekking ten grondslag gelegde verwijten van de staatssecretaris.

6 |

6

Zorgplicht (5/6)

akd

Vz. ABRvS 25 september 2019, ECLI:NL:RVS:2019:3232

1. Spoedeisende bestuursdwang tot stillegging aanbrengen van een slakkenlaag op een golfbaan en (?) dwangsom tot staken.
2. Primair strijd met artikel 13 Wbb; subsidiair bepalingen uit het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling met een zorgplicht om bodem-, grondwater- en oppervlaktewaterverontreiniging te voorkomen dan wel zoveel mogelijk te beperken.
3. De voorzieningenrechter acht aannemelijk dat het risico bestaat dat hemelwater dat in contact komt met de staalslakken verontreinigd raakt en afstroomt. (...) Naar voorlopig oordeel van de voorzieningenrechter is het college er terecht van uitgegaan dat de aanwezigheid van hemelwater op de percelen duidt op een schending van de zorgplicht waartegen het handhavend kan optreden.

7 |

7

Zorgplicht (6/6)

akd

Conclusie zorgplicht en bodem

Geregeld handhaving op basis van artikel 13 Wet bodembescherming, zelden op basis van zorgplichten Activiteitenbesluit

8 |

8

Afzonderlijke bodemvoorschriften (1/3) akd

Afdeling 2.4 Bodem

1. Bevat eisen aan bodembeschermende voorzieningen en maatregelen bij activiteiten die de kwaliteit van de bodem bedreigen, aan ondergrondse opslagtanks en aan rapporten waarin de toestand van de bodem in kaart wordt gebracht.
2. Doelstelling (artikel 2.9 lid 1): realiseren **verwaarloosbaar bodemrisico**.
3. Invulling van lid 1 bij ministeriële regeling (lid 2)
4. Bij uitzondering (van "oude gevallen"): **aanvaardbaar bodemrisico** bij maatwerkvoorschrift te bepalen (artikel 2.9a).

9 |

9

Afzonderlijke bodemvoorschriften (2/3) akd

Artikel 2.10 en 2.11

1. Eisen aan ondergrondse opslagtanks (artikel 2.10).
2. Eisen aan rapportage inzake de bodemkwaliteit bij oprichting van inrichting met bodembedreigende activiteiten (artikel 2.11).
  1. Artikel 2.11 lid 2: maatwerkvoorschriften ten aanzien van onderzoek
  2. Artikel 2.11 lid 3: rapport bij einde inrichting
3. LET OP: lid 5: herstelverplichtingen binnen zes maanden na toezending rapport lid 3.

10 |

10

Afzonderlijke bodemvoorschriften (3/3) akd

Her en der verspreide artikelen; voorbeelden

1. Ministeriële eisen aan afleveren van vloeibare brandstoffen aan vaartuigen (artikel 4.79).
2. Ministeriële eisen bij het reinigen of wassen van textiel (artikel 4.103).

11 |

11

Financiële zekerheid (1/1) akd

Zeer beperkte reikwijdte in het Activiteitenbesluit (afdeling 2.10)

1. Alleen ten aanzien van de opslag van vloeibare brandstoffen en afgewerkte olie in een ondergrondse tank en de exploitatie van een tankstation.
2. 225.000 e per ondergrondse tank met een maximum van 1.361.340,65 e.
3. Bewijslevering van zekerheidsstelling binnen acht weken na start van de activiteiten (artikel 2.25).
4. Geen procedures bekend.

12 |

12

Bodemsanering (1/1)

akd

Beperkte reikwijdte in het Activiteitenbesluit ten aanzien van saneringsonderzoek en bodemsanering in de zin van de Wet bodembescherming (artikel 3.1), ten behoeve van lozing van grondwater.

Tabel 3.1a bevat maximale emissiewaarden van aantal stoffen.

Ook hier geen procedures bekend.

13 |

13

akd

Afronding

Prof mr. G.A. (Gerrit) van der Veen

Advocaat en partner

Overheid en Onderneming

T: +31 88 253 5323

F: +31 88 253 5447

M: +31 6 46 61 01 38

E: gvanderveen@akd.nl

14 |

14